

for the reasons which have been given, we cannot say that the table is the sense-data, or even that the sense-data are directly properties of the table. Thus a problem arises as to the relation of the sense-data to the real table, supposing there is such a thing.

The real table, if it exists, we will call a 'physical object'. Thus we have to consider the relation of sense-data to physical objects. The collection of all physical objects is called 'matter'. Thus our two questions may be re-stated as follows: (1) Is there any such thing as matter? (2) If so, what is its nature?

The philosopher who first brought prominently forward the reasons for regarding the immediate objects of our senses as not existing independently of us was Bishop Berkeley (1685-1753). His *Three Dialogues between Hylas and Philonous, in Opposition to Sceptics and Atheists*, undertake to prove that there is no such thing as matter at all, and that the world consists of nothing but minds and their ideas. Hylas has hitherto believed in matter, but he is no match for Philonous, who mercilessly drives him into contradictions and paradoxes, and makes his own denial of matter seem, in the end, as if it were almost common sense. The arguments employed are of very different value: some are important and sound, others are confused or quibbling. But Berkeley retains the merit of having shown that the existence of matter is capable of being denied without absurdity, and that if there are any things that exist independently of us they cannot be the immediate objects of our sensations.

There are two different questions involved when we ask whether matter exists, and it is important to keep them clear. We commonly mean by 'matter' something which is opposed to 'mind', something which we think of as occupying space and as radically incapable of any sort of thought or consciousness. It is chiefly in this sense that Berkeley denies matter; that is to say, he does not deny that the sense-data which we commonly take as signs of the existence of the table are really signs of the existence of *something* independent of us, but he does deny that this something is nonmental, that it is neither mind nor ideas entertained by some mind. He admits that there must be something which continues to exist when we go out of the room or shut our eyes, and that what we call seeing the table does really give us reason for believing in something which persists even when we are not seeing it. But he thinks that this something cannot be radically different in nature from what we see, and cannot be independent of seeing altogether, though it must be independent of *our* seeing. He is thus led to regard the 'real' table as an idea in the mind of God. Such an idea has the required permanence and independence of ourselves, without being -- as matter would otherwise be -- something quite unknowable, in the sense that we can only infer it, and can never be directly and immediately aware of it.

Other philosophers since Berkeley have also held that, although the table does not depend for its existence upon being seen by me, it does depend upon being seen (or otherwise apprehended in sensation) by *some* mind -- not necessarily the mind of God, but more often the whole collective mind of the universe. This they hold, as Berkeley does, chiefly because they think there can be nothing real -- or at any rate nothing known to be real

except minds and their thoughts and feelings. We might state the argument by which they support their view in some such way as this: 'Whatever can be thought of is an idea in the mind of the person thinking of it; therefore nothing can be thought of except ideas in minds; therefore anything else is inconceivable, and what is inconceivable cannot exist.'

Such an argument, in my opinion, is fallacious; and of course those who advance it do not put it so shortly or so crudely. But whether valid or not, the argument has been very widely advanced in one form or another; and very many philosophers, perhaps a majority, have held that there is nothing real except minds and their ideas. Such philosophers are called 'idealists'. When they come to explaining matter, they either say, like Berkeley, that matter is really nothing but a collection of ideas, or they say, like Leibniz (1646-1716), that what appears as matter is really a collection of more or less rudimentary minds.

But these philosophers, though they deny matter as opposed to mind, nevertheless, in another sense, admit matter. It will be remembered that we asked two questions; namely, (1) Is there a real table at all? (2) If so, what sort of object can it be? Now both Berkeley and Leibniz admit that there is a real table, but Berkeley says it is certain ideas in the mind of God, and Leibniz says it is a colony of souls. Thus both of them answer our first question in the affirmative, and only diverge from the views of ordinary mortals in their answer to our second question. In fact, almost all philosophers seem to be agreed that there is a real table. They almost all agree that, however much our sense-data -- colour, shape, smoothness, etc. -- may depend upon us, yet their occurrence is a sign of something existing independently of us, something differing, perhaps, completely from our sense-data whenever we are in a suitable relation to the real table.

Now obviously this point in which the philosophers are agreed -- the view that there is a real table, whatever its nature may be is vitally important, and it will be worth while to consider what reasons there are for accepting this view before we go on to the further question as to the nature of the real table. Our next chapter, therefore, will be concerned with the reasons for supposing that there is a real table at all.

Before we go farther it will be well to consider for a moment what it is that we have discovered so far. It has appeared that, if we take any common object of the sort that is supposed to be known by the senses, what the senses *immediately* tell us is not the truth about the object as it is apart from us, but only the truth about certain sense-data which, so far as we can see, depend upon the relations between us and the object. Thus what we directly see and feel is merely 'appearance', which we believe to be a sign of some 'reality' behind. But if the reality is not what appears, have we any means of knowing whether there is any reality at all? And if so, have we any means of finding out what it is like?

Such questions are bewildering, and it is difficult to know that even the strangest hypotheses may not be true. Thus our familiar table, which has roused but the slightest thoughts in us hitherto, has become a problem full of surprising possibilities. The one

thing we know about it is that it is not what it seems. Beyond this modest result, so far, we have the most complete liberty of conjecture. Leibniz tells us it is a community of souls: Berkeley tells us it is an idea in the mind of God; sober science, scarcely less wonderful, tells us it is a vast collection of electric charges in violent motion.

Among these surprising possibilities, doubt suggests that perhaps there is no table at all. Philosophy, if it cannot answer so many questions as we could wish, has at least the power of asking questions which increase the interest of the world, and show the strangeness and wonder lying just below the surface even in the commonest things of daily life.

## CHAPTER II

### THE EXISTENCE OF MATTER

IN this chapter we have to ask ourselves whether, in any sense at all, there is such a thing as matter. Is there a table which has a certain intrinsic nature, and continues to exist when I am not looking, or is the table merely a product of my imagination, a dream-table in a very prolonged dream? This question is of the greatest importance. For if we cannot be sure of the independent existence of objects, we cannot be sure of the independent existence of other people's bodies, and therefore still less of other people's minds, since we have no grounds for believing in their minds except such as are derived from observing their bodies. Thus if we cannot be sure of the independent existence of objects, we shall be left alone in a desert -- it may be that the whole outer world is nothing but a dream, and that we alone exist. This is an uncomfortable possibility; but although it cannot be strictly *proved* to be false, there is not the slightest reason to suppose that it is true. In this chapter we have to see why this is the case.

Before we embark upon doubtful matters, let us try to find some more or less fixed point from which to start. Although we are doubting the physical existence of the table, we are not doubting the existence of the sense-data which made us think there was a table; we are not doubting that, while we look, a certain colour and shape appear to us, and while we press, a certain sensation of hardness is experienced by us. All this, which is psychological, we are not calling in question. In fact, whatever else may be doubtful, some at least of our immediate experiences seem absolutely certain.

Descartes (1596-1650), the founder of modern philosophy, invented a method which may still be used with profit -- the method of systematic doubt. He determined that he would believe nothing which he did not see quite clearly and distinctly to be true. Whatever he could bring himself to doubt, he would doubt, until he saw reason for not doubting it. By applying this method he gradually became convinced that the only existence of which he could be *quite* certain was own. He imagined a deceitful demon, who presented unreal things to his senses in a perpetual phantasmagoria; it might be very improbable that such

می‌شود ولیکن در هیچیک از آنها بالفعل ظاهر نیست. در مورد صوتی که از قرع و ضرب بر میز بیرون می‌آید نیز همین حکم به نحو واضعتر و ظاهرتر صدق می‌کند. پس واضح می‌گردد که میز «حقیقی» اگر وجود داشته باشد عیناً همان چیزی نیست که به وسیلهٔ رؤیت و لمس و سمع در تجربهٔ بلاواسطهٔ ما قرار می‌گیرد و میز واقعی (برفرض وجود) اصلاً بلاواسطه و بالذات بر ما معلوم نیست و باید ترکیب و اعتباری باشد از آنچه معلوم بالذات و بلاواسطه است. در اینجا دو مسئلهٔ مشکل پیدا می‌شود (۱) یکی اینکه آیا اصلاً میز واقعی وجود دارد یا نه؟ (۲) و دیگر اینکه اگر وجود دارد چگونه چیزی می‌تواند باشد؟

برای تسهیل تحقیق و بررسی این دو مسئله باید پاره‌ای اصطلاحات ساده را که معانی آنها روشن و معین است در نظر گرفت. اموری را که بلاواسطه و بالذات به وسیلهٔ احساس بر ما معلوم می‌گردد «بسائط حسیه» یا «داده‌های حس» نام می‌گذاریم یعنی اموری مانند الوان و اصوات و روائح و صلابت و خشونت اجسام و غیره. آن تجربه‌ای را که نفس آگاهی بلاواسطه از این امور است «احساس» می‌نامیم. بنابراین هر وقت رنگی را رؤیت می‌کنیم احساسی از رنگ مزبور حاصل می‌کنیم اما خود آن رنگ «دادهٔ حسی» است نه عمل احساس. رنگ چیزی است که از آن آگاهی بالذات داریم و خود آن آگاهی احساس است. بدیهی است که اگر بخواهیم دربارهٔ میز علمی حاصل کنیم

۱. این اصطلاح را «مطایع حس» ترجمه کرده‌اند. ولی بنده دلیلی نمی‌بینم که اصل فارسی «داده» را که در مت ترجمهٔ «Data» است استعمال نکنیم.

باید به وسیله «داده‌های حسی» باشد یعنی رنگت قهوه‌ای و شکل مستطیل و صافی سطح و غیره که آنها را به‌میز نسبت می‌دهیم. اما به‌دلایلی که قبلاً بیان کردیم نمی‌توانیم بگوئیم که میز نفس داده‌های حسی مزبور است یا حتی داده‌های حسی مستقیماً خواص میز هستند. لذا مسئله‌ای دربارهٔ نسبت بین داده‌های حس و میز واقعی (اگر چنین چیزی باشد) ایجاد می‌گردد.

میز واقعی را (اگر وجود داشته باشد) «عین واقع یا شیء مادی» می‌نامیم و لذا باید نسبت بین داده‌های حسی و اعیان واقعی را مورد ملاحظه قرار دهیم. مجموع تمام اعیان واقعی به «ماده» موسوم است. پس دو سؤالی را که فوقاً مطرح کردیم به‌این نحو تجدید می‌کنیم که (۱) آیا ماده موجود است؟ و (۲) اگر موجود است حقیقت و ماهیت آن چیست؟

نخستین حکیمی که گفت متعلقات بلاواسطهٔ حواس انسان به استقلال و تفکیک از خود او وجود ندارد بارکلی<sup>۲</sup> (۱۷۵۳-۱۶۸۵) بود. در رسالهٔ موسوم به «مکالمات ثلاثه بین هیلاس و فیلونوس»<sup>۳</sup> در رد برشکاگان و ملحدان «بارکلی می‌خواهد ثابت کند که اصلاً چیزی به‌عنوان ماده وجود ندارد و عالم فقط عبارت است از عقول و اذهان و تصورات آنها. هیلاس که تا به‌حال به وجود ماده معتقد بوده حریف فیلونوس نیست و هرچه می‌گوید فیلونوس بر وی ایراد می‌گیرد و او را به‌اظهار تناقضات و محالات می‌کشاند

2. Berkeley

3. Three Dialogues between Hylas and Philonous

تا به جایی که بالاخره نظر خود را که نفی مطلق ماده باشد چنان وانمود می‌سازد که گوئی عقیده متعارف و مطابق با فطرت سلیمه است.

دلایلی که بارکلی اقامه می‌کند از حیث اتقان و استحکام بهیچ وجه یکسان نیست پاره‌ای از آنها مهم و صحیح است و بعضی دیگر مغشوش و نامعتبر، و از قبیل لفاظی و مغالطه است. اما فضل بارکلی این است که نشان داده که وجود ماده را می‌توان بدون اینکه محال و باطلی لازم آید نفی کرد و اگر اموری جدا و مستقل از انسان وجود داشته باشد نمی‌تواند معلوم بالذات و متعلق بلاواسطه احساس ما قرار گیرد.

وقتی که می‌پرسیم ماده وجود دارد یا نه در حقیقت دو سؤال علیحده در پرسش ما مضمون است و تفکیک این دو سؤال اهمیت بسیار دارد. فراد ما از لفظ «ماده» معمولا چیزی است مقابل «ذهن یا عقل» که تصور می‌کنیم متحیز در مکان و بالکل عاری از تفکر و آگاهی است و بارکلی ماده را به همین معنی نفی می‌کند، یعنی منکر این نیست که بسائط حسیه یا داده‌های حسی که معمولا به عنوان علائم وجود میز محسوب می‌داریم در واقع علائم وجود چیزی مستقل از ماست. آنچه او انکار می‌کند این است که این چیز یا مدلول این علائم امری غیر عقلی است یعنی نه ذهن است و نه تصوراتی که در ذهن حاصل می‌گردد. او تصدیق دارد که پس از خروج ما از اتاقی که میز در آن قرار دارد یا هنگامی که چشمان خود را برهم می‌نهمیم وجود میز یا شیء دیگری ادامه دارد و آنچه ما عمل رؤیت

میز می‌نامیم ما را بر آن می‌دارد که به وجود امری معتقد باشیم که حتی در غیر حین رؤیت آن از جانب ما باقی و ثابت می‌ماند.

اما رأی بارکلی بر آن است که ماهیت این «چیز» (هر چه باشد) ممکن نیست با آنچه ما به رأی‌العین می‌بینیم اختلاف فاحش داشته باشد و نیز نمی‌تواند بالمره از عمل رؤیت بطور کلی جدا و مستقل باشد هر چند که ممکن است از عمل رؤیت بشری استقلال و انفکاک داشته باشد. از این رو به این نتیجه می‌رسد که میز «واقعی و حقیقی» در ذات باریتعالی و به منزله «تصوری» در آن است. يك چنین تصویری واجد بقا و ثبات و استقلال از ذهن بشری است و در عین حال مثل «ماده» امری مجهول و ناشناختنی نیست به این معنی که وجود آن فقط قیاساً قابل استنتاج باشد و هرگز بالذات و بلاواسطه از آن آگاهی نتوان حاصل کرد. بعد از بارکلی فلاسفه دیگری گفته‌اند که گرچه وجود میز قائم به رؤیت شخص من نیست اما با این حال قائم به رؤیت (یا ادراک حسی دیگر) از جانب ذهن بطور کلی است و ضرورت ندارد که این ذهن حتماً ذات باریتعالی باشد بلکه ممکن است مجموع اذهان و نفوس عالم خلقت باشند. سبب عمده‌ای که آنها بر این رأی قائل شده‌اند این است که مانند بارکلی معتقدند که هیچ چیزی نمی‌تواند واقعیت داشته یا لااقل واقعیت آن در نزد ما معلوم گردد مگر اینکه ذهن یا افکار و احساسات متعلق به ذهن باشد. دلیلی را که آنها بر این رأی اقامه می‌کنند می‌توان اینطور خلاصه کرد که «هر چه بتوان در باره‌اش فکر کرد تصویری در ذهن

شخص متفکر است پس دربارهٔ هیچ چیزی نمی‌توان فکسر کرد مگر اینکه تصویری در ذهن باشد بنابراین هر چه غیر از این باشد غیر قابل تصور است و چیزی که غیر قابل تصور باشد نمی‌تواند وجود داشته باشد.»

این دلیل با اینکه تقریر آن از جانب موافقان به این اختصار و سادگی نیست به نظر من نامعتبر و مبتنی بر مغالطه است ولی چه معتبر باشد و چه نباشد به صورت مختلفه اقامه شده است و بسیاری فیلسوفان و شاید حتی اکثرشان قائل بوده‌اند به اینکه جز ذهن و تصورات آن چیزی واقعیت ندارد. اینها را اصحاب «اصالت تصور یا معنی» می‌خوانند و دربارهٔ ماده یا مثل بارکلی آن را مجموعه‌ای از تصورات می‌دانند و یا مانند لایب‌نیتز<sup>۱</sup> (۱۷۱۶-۱۶۴۶) می‌گویند که آنچه به نظر ماده می‌آید در واقع مجموعه‌ای از اذهان بدوی و رشد نیافته است. اما با اینکه این فیلسوفان ماده را به عنوان امری مقابل عقل نفی می‌کنند وجود آن را به معنی دیگری تصدیق دارند. به خاطر دارید که در ابتدا دو سؤال کرده بودیم (۱) اول اینکه اصلامیز واقعی وجود دارد یا نه؟ (۲) دوم اینکه اگر وجود دارد چگونه چیزی است؟ بارکلی و لایب‌نیتز وجود میز واقعی را تصدیق دارند اما بارکلی می‌گوید تصویری است در ذات خدا و لایب‌نیتز می‌گوید مجموعه‌ای از اذهان و عقول بدوی است. پس هر دو آنها جواب سؤال اول را مثبت می‌دهند و انحراف آنها از عرف عامه فقط در پاسخ سؤال دوم است. در واقع تقریباً همهٔ حکما به وجود واقعی میز قائلند و اکثر قریب به اتفاق



تصدیق می‌کنند که هر قدر داده‌های حسی از قبیل رنگ و شکل و صافی و غیره قائم به ذهن ما باشد معیناً وقوع آنها دلالت بر امری می‌کند که وجودش مستقل از ماست یعنی چیزی که بالکل بادهای حسی ما مبیانت دارد و با این حال می‌توان آن را در صورتی که نسبت لازم و مناسب بین ما و میز واقعی برقرار گردد علت موجدۀ داده‌های مزبور دانست. اما این نکته که مورد تصدیق حکماست یعنی قول به اینکه میز واقعی صرف نظر از اینکه حقیقت و ماهیتش چه باشد موجود است مسلماً نکته بسیار مهمی است و ملاحظه دلائلی که برای قبول این نظر اقامه شده باید قبل از بررسی سؤال دوم یعنی حقیقت و چگونگی میز واقعی انجام گیرد، لذا در فصل آتیه بحث خود را به دلائلی که برای فرض وجود میز واقعی اقامه گردیده است اختصاص خواهیم داد. پیش از اینکه فراتر رویم بهتر است لحظه‌ای تأمل کنیم و ببینیم تا اینجا چه مطلبی بر ما مکشوف گردیده است پس می‌گوئیم به این نتیجه رسیده‌ایم که هر عین یا شیء مادی از جمله اموری را که به وسیله حواس بر ما معلوم می‌شود در نظر بگیریم آنچه حواس ما مستقیماً و بلاواسطه (یا بالذات) بر ما معلوم می‌دارد حقیقتی درباره آن شیء یا عین معین چنانکه به استقلال و انفکاک از ما هست نخواهد بود بلکه فقط حقائقی درباره پاره‌ای داده‌های حسی بر ما مکشوف می‌دارد که تا آنجا که می‌بینیم قائم بر نسبت میان ما و آن شیء یا عین معین است - به این قرار آنچه ما مستقیماً می‌بینیم و حس می‌کنیم فقط «نمود» و نمایشی است که آن را دال و علامت يك «حقیقت» و

«واقعیتی» و رای آن می‌دانیم. اما باید پرسید اگر «بود» و حقیقت غیر از نمود و ظاهر است چه وسیله‌ای در دست داریم برای اینکه اطمینان حاصل کنیم از اینکه اصلاً حقیقتی وجود دارد؟ و اگر اثبات وجود حقیقت میسر باشد چه وسیله‌ای داریم که بدانیم چگونه چیزی است؟

البته اینگونه سؤالات موجب بهت و تحیر است تا به جایی که انسان مشکل می‌تواند غریب‌ترین فرضیات را هم خالی از صحت بداند. پس می‌بینیم که آن میز عادی و مانوس که تاکنون جز افکار جزئی و بی‌اهمیت در ما نینگیخته بود اکنون به مسئله‌ای مملو از امکانات معجزه مبدل گردیده است. تنها چیزی که درباره آن می‌دانیم این است که چنان نیست که در ظاهر می‌نماید. اما از این نتیجه مختصر که بگذریم نسبت به بقیه مسئله هر حدسی بزنیم مختاریم. لایپ‌نیتز می‌گوید جامعه‌ای از نفوس و اذهان است. بارکلی می‌گوید تصویری در ذات باری است. فتوای علوم دقیقه هم از حیث اعجاب کمتر از آنها نیست، زیرا به موجب کشفیات علمی، حقیقت ماده يك مجموعه عظیمی از بار الکتریکی است که بشدت در حرکت است.

در میان تمام این امکانات معجزه شك و سوسه می‌کند که شاید اصلاً میزی درین نباشد. فلسفه ولو قادر به پاسخ دادن به تمام سؤالاتی که می‌خواهیم نباشد لااقل دارای این قدرت است که سؤالاتی را طرح نماید که علاقه ما را به بررسی عالم بیشتر جلب کند و عجب و غرابتی را که در زیر سطح ظاهر عادی‌ترین و مانوس‌ترین اشیا و امور روزمره نهفته است بر ما عیان سازد.